

(XVIII.)

BCU Cluj Central University Library Cluj

A Tsászári és Királyi Felség' Kegyelmével

Indult BÉTSBÖL Kedden 3. Mártziusban. 1795.

B é t s.

Gróf Klerfétül az a' hir-adás indúlt Fébr. 19-dikén Béts felé, hogy a' Frantziák Zwill és Grüniga körül számosodni kezdvén, a' Ts. K. seregeknek alsó szárnya is öfzve vonattatott, rész szerént azért, hogy a' Frantziáknak bal szárnyát, ha ők Westpháliára csak ugyan bé akarnának nyomúlni, fenyegeffe, rész szerént pedig azért, hogy a' miéink, ezen mozdulásaik által, Gróf Walmodennek alkalmatosságot szolgáltatásanak arra, hogy a' vezérlése alatt lévő Anglus, Hannoveránus és Hafsus Szövetséges seregeket, az Ems mellett együve vonhassa. — Arról is emlékezik Grof Klerfe, hogy a' Prufszus seregek Máintz mellől Véssel felé takarodnak, s-hogy a' Frantzia seregeknek már minden Belga városok kapukat nyitottanak.

Hollandiai változások.

Valóságos ifogalattya azon irásnak, melly által a' Helytartó Hertzeg a' maga akarattját a' *Hollandiai Rendek* előtt, Jan. 18-dikán ki-nyilatkoztatta (az újabb levelek szerént) ez vólt: — „Minthogy a' Hertzeg a' békeféség' dolgában, mellyre olly nagy szükség vagyón, akadályul nem akar lenni: erre nézve el-végezte magában, hogy ezen országból egy ideig, a' maga háza-népivel együtt el-távozzék, remélvén, hogy ezen lépés:, a' Hatalmas Rendeknek is nem fog ellenekre lenni. Kéri az Istent, hogy ezen a' régi időkben olly bóldog országnak, előbbeni ditsőségit adgya viszfza. Mindenre erőfsiti, hogy ennek híven szólgálni leg kifsebbet is el nem mulatott, s-a' miatt, hogy az ő őltalmazására már most többet nem tehet, kétsegbe esve vagyón. Végre igéri, hogy ha a' környülállások még meg-engednék, hogy Hazájának használhasson, a' Hatalmas Rendek mindenkor hajlandónak fognák arra találni, hogy a' mi tölle ki-telhetik, mindent el-köves-sén. „

A' Helytartónak ilyen maga ki-jelentése után leg előbb is azt decretálták a' *Hollandus Rendek*: Hogy mind azok a' dolgok, a' miket ők, most vagy ennek utánna meg-határoznak, senkinek *præjudiciu-mára* ne eshesenek. Mindgyár ez után, azt a' hir-adást botsátották széljel minden *Hollandus Vezérek*hez: hogy a' Helytartó Hertzeg tsak rövid ideig távozott-el hazul. — (Leg több, a' mit ebből a' megjegyzésből tanulhatunk, tsak az, hogy *Hollandiának* jövendő-beli állapottyáról, még ma talám *Pischegrü* se tudna valami bizonyost mondani. Hát a' *Pruszszus* közben-járás, még mi-némü formákat nem adhat annak az ábrázatnak, mellyben a' mi szemeink előtt ma mutogattya magát a' *Politica*!)

A' Szövetséges *Belgiumot* igazgató fő Gyülés, most egy előre tsak *Hollandia* és *Napnyugoti Frieslandia Rendgyei* közzül formálódott *Hágában*, a' honnan az *Amsterdami* s-más város-beli Kép-viselőknek gyüleaseikkel, minden ujj rendelések közöl-tetnek. Ez a' Közöséges Kép-viselők' *Hágai Gyü-*

lése, csak addig áll-fenn, míg mind a' 7 Tartományokból egy egész *Nemzeti Gyűlés* formálódhatik. Az ideig való *Hágai Gyűlésnek* Præsese most egy *Péter Pál* nevű Hazafi. Első ülése Jan. 26-dikán volt. Az *Amsterdami Municipalitás*, tulajdon-képpen szólva kitsiben éppen az, a' mi a' *Hágai* nagyobb Gyűlés.

Az *Amsterdami Municipalitásnak* (Varos Előljáróinak) 1-ső Februáriusi ülésiben, a' *Hágai Gyűlésnek* egy 31-dik Januáriusi hir-adása olvastatott-fel, mellyben ez a' maga addig való foglalatosságait számlálja elő: a' hova tartozik p. o. annak a' rendelésnek ki-adása, hogy a' *Hollandusok*' hadi-erejének valóságos nagysága, az ő hadakozó hajóiknak számok és hol létek, a' hadakozó Hatalmásoknak a' Szövetséges Tartományok' földgyein találtató minden javaiknak, így szintén, a' Helytartó jóságainak is, szorosán számba való vétetetések, s-több e' félek. — A' Frantzia Generálisok magok adtanak volt ki a' Szövetséges Tartományokban rendeléseket az iránt, hogy a' hadakozó Hatalmásoknak ott lévő javaikról jelentés tétetefsék: de már decretálta a' *Hágai fő Hollandus Gyűlés*, hogy a' Frantzia Generálisok több e'-féle parantsolatokat magok az országban ki ne adgyanak, hanem járuljanak az a' féle dolgokban a' *Hatalmas Rendekhez*.

A' *Hágában* Jan. 31-dikén a' Tanáts-ház előtt fel-olvastatott *Proclamatciónak* az a' része, a' mellyen a' *Hollandiai* Kep-viselők a' magok igazgatásbeli machinájokat fel-építeni akarják, summáson ez volt: — „Minnyájok egyenlő jussal születtenek, melly az egyenlőségben, szabatságban, bátorságban, a' tulajdonnak bátorságos birásában, és az elnyomtatás ellen való ellentállásban áll. A' szabatság az, a' mivel mindenek bírnak, hogy azt tselekedhefsék, a' mi az ő jussaikat meg nem bántya. Hogy tehát, a' maga gondolatit, nyomtatásban vagy más módon, minden ki-adhassa; az Istent a' maga tulajdon akarattya szerént tisztelhefse; a' Közönséges Gyűlésekben, személjesea vagy küldöttyeik által, mindeneknek szavak lehessen. Hogy a' természeti szabatságban, a'

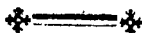

társasági szükségekre nézve, tsak a' nép, vagy az ő Kép-viselői, tehetsenek változtatást. Hogy mind a' jutalmazó mind a' büntető Törvények mindenekre nézve egyenlők legyenek. Senki törvénybe ne idézethessék és ne árestáltathassék, hanem tsak akkor, és éppen azzal a' formálítással, a' mikor és a' mellyel a' törvény parantsólja. Hogy senki keményebb fogságban ne tartathassék, mint a' milyen arra szükséges, hogy az ő szeméjje felől bizonyos lehessen lenni. Hogy a' Virtus és Alkalmasság legyen tsak a' hivatalokra való ajánlás. Mindennek szabad legyen a' maga bajait akadály nélkül az Országoló-szék elbeterjeszteni. A' nép a' maga igazgatása-formáját minden időben meg-változtathassa. s. a. t. ,,

A' Frantziák *Hollandiától* 100 ezer pár paputsokat, 40 ezer pár strimflit, 40 ezer pár bokáig érő nadrágokat, 1 millió és 700 ezer portzió szénát, zabot és szalmát kívánnak, de olyan jelentés mellett, hogy a' *Hollandusokhoz* való nem győzedelmi, hanem szövetséges és barátságos magok-viselettyeknek megmutatására, ezen nékiek el-kerülhetetlenül szükséges dolgokat nem magok írják-ki a' *Hollandusokra*, min a' több el-foglalt tartományokban tselekedtek, hanem a' *Hollandusokra* magokra bizzák, hogy úgy állítsák azokat elő, a' mint magok leg jobbnak fogják tálalni.

A' *Hollandiában* a' Frantziák' kezire került idegen kintsek között feles számúak, a' *Belgiumból* ide, mint bátorságos helyre, által tétetett Kanonikusok' Káptalányaiknak, gazdag Apáturságoknak és Klastromoknak, templomi és más egyéb drágaságaik. Ez az oka, hogy a' Frantziák *Hollandiában* az idegen javaknak fel-fitatásában annyira szorgalmatoskodnak. Iratik, hogy *Dordrechtben*, *Amsterdamban*, és *Rotterdamban*, igen sokat találtak.

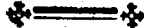
A' Revoluzió *Frislandiában* is meg-esett. *Leovardiában* egész *Frislandiára* nézve egy 32 személyekből álló Revoluzionális Commissió állittatott-fel. Az 1787-dik esztendőben számkivettettet Pátrióták *Campenből* a' magok hazájokba visszra tértenek, és Februarius' 8-dikán, egy *Pátriotákból* álló Com-

regeknek meg-hodóltak; és ezek itt, nagy számu hájokat, élés-házakat, s-egyebeket foglaltak-el, --- A' *Bresti* hírek nem ilyen örvendések. Ezekről alább.

A' *Mársiliai* leg újabb zenebonákról bővebb tudósítást vett a' Convent, mellyből úgy látni: hogy az ott lévő 3 Biztos Kép-viselők *Mariette*, *Espert*, és *Salicetti*, magok sem egyezhetnek egymás között, melly szerént nem tsuda, hogy részlül folynak a' dolgok. *Salicetti* a' Jákobinusokkal tart, a' más kettők pedig az ujj mérséklett Systemának a' barátjai. Azonban nem lehet az egyenetlenségnek semmi nagy következéseit vélni, mivel *Salicetti* haza hivatott *Párisba*, a' más kettők pedig jó rendelkezéseket tettek.

Párisban is ujra nagy győzedelmet vettek a' Moderatisták a' *Jákobinusokon*. Februáriusnak 9-dikén kellett volna, ezeknek a' plánuma szerént, egy ujj Revoluzionnak esni, a' melly sok vér-ontás nélkül bizonyoson nem fogott volna tökéletességre mehetni. Az Országló Commissiók olyan szerentsések vóltanak, hogy az öfzve-esküvéft idején-koránt kitudván, a' külső városokban lévő titkos Klubokat bezáratták, sok személjeket árestáltattak: mellyek szerentsésen véghez menvén, az után a' Commissiók a' Conventet (Febr. 8-dikán) *Mathü* által, az egész dolog felöll tudósították. Az öröm nagy vólt felette. — Már néhány hetektől fogva kezdettenek vólt a' *Jákobinusok* a' külső városokban titkos Klubokat tartani. Egy-egy Klubban 100-tól fogva 600-zig való személjek meg-vóltanak. *Dühem* és egy *Baboeuf* nevü igazgatta köztök a' dolgot. A' tzeljok, a' mint látzik, a' vólt, hogy a' Convent' mérséklett Systemáju tagjainak lelkeiket a' más világra által szállítsák, *Barrert*, *Collótot*, *Billótot* és *Vádiért*, a' fogságból ki-szabadittsák, s-egy szóval, a' *Roberpier*' véres Systemáját ujra fel-állitván, a' *Párisi Sámsonnak*, az ő Nyak-tilojával együtt, dolgot adgyanak. — Szerentséjire az emberiségnek, nem tsak hogy ebből a' gonofz fel-tett tzelből semmi nem lett, hanem a' Commissiókba is, mellyeknek egy harmad része az ujj rendtartás szerént éppen most változott, a' Jákobinusoknak minden mefterkedéseik ellen, jó emberi mérséklettséggel bíró ujj tagok mentenek-bé.

régi, de még soha gyakorlásba nem vétetett Decretomot meg-ujjított; mellynek ez a foglalattya: — „A' *Pantheon*nak ditsőségre senki fel ne emeltethessék, és sem a' Convent' palotájába, sem más egyéb közönséges helyre senkinek a' képe fel ne függesztessék, előbb, hanem halála után 10 esztendőket. — Ezen Decretom által tehát, minden ezzel ellenkező rendelések el-töröltetődvén, nem tsak *Marat*, hanem *Lepelletier*, *Beauvais*, *Dampier*, egy szoval az egész *Jakob'* társasága, minden ditsőségből ki-vetkezettődött; egyedül *Brutus* maradván-meg.

A' 21 szeméjkből álló Commisó szorgalmatos a' *Barrerék'* ügyinek meg-vizsgálásában. Közelebbről ígéretet tett a' Conventnek, hogy 8 napok alatt bizonyos vélekedést fogja a' dolog felől a' Convent' elibe terjeszteni.

A' Köz-jóra ügyelő Commisio arról tett a' Conventben jelentést, hogy a' *Párisban* lévő *Toskánai* Nagy Hertzegi Követtel, a' következő *Traktára* lépett legyen: — 1) A' Nagy Hertzeg le-mond a' Fejedelmeknek a' Frantziák ellen való kötésiről. — 2) A' két Státusok, békefésben és egyefségben fognak együtt élni. — 3) A' Nagy Hertzeg olyan neutrálitást fog a' Frantziákra nézve tartani, a' milyent az 1794-dik esztendőnek 8-dik Oktobere előtt tartott. — 4) Ez a' *Trakta*, meg-erősítettés végett, terjesztessék a' Convent' elibe. — Váltak a' kik azt kívánták, hogy a' dolog tétettsék nyomtatásban közönségsé, és annak bővebb meg-vizsgálása, egy ideig halasztódgyék-el. *Decombe* ellene szegezte magát ennek a' javaslásnak, attól tartván, hogy a' dolognak meg-vizsgálása személlyes meg-bántó szavakra adhatna alkalmatóságot. Azt is meg-jegyzette, hogy a' szükség minden felé igen nagy, és a' békefésnek meg-ölelése erősen szükséges. *Bourdon*, néki ellene mondott. *Boissy-d-Anglas* azt erősítette, hogy nints fogyatkozás az eleség dolgában, mivel minden Frantzia kikötő-helyekbe nagy számmal érkeznek az eleséget hozó hajók; mivel most olyan országokból is szolgálódik eleség, a' honnan eddig semmi nem jöhetett, s-mivel-hogy *Asia*, *Áfrika* és *Ámerika*, mint valami adó-

nal, úgy tartoznak Frantzia országnak az eleség szolgáltatással. — A' *Traktának* meg-*visgáltatása* Fébr. 15-dikire halasztódott.

Lette e' valami a' *Vendei Rojálístakkal* való egyezésből? még nem tudhatni. Hogy a' Kép-Viselők az ő benne való bizodalomnak fel-gerjesztésire mindent el-követnek, a' bizonyos. Azonban úgy irnak *Nantesből*, hogy a' Respublika Generálífsai némelly Rojalista helységekbe akarnak ütni, és ilyen módon akarják a' nép között az *Amnestiát* el-terjeszteni: ebből némellyek azt huzzák-ki, hogy a' Generál *Charettével* való békefséges Trakta, még nem a' leg jobb lában fog állani. Mások úgy vélekednek, hogy ezek a' vidékek, a' hol még csak az *Amnestiának* ki-hirdetése is ilyen balyoson eshetik-meg, a' *Chouánsok* el-széledett csoportyaiknak barlangjaik vólnának. — Melly nagy legyen azonban a' Rojalista népeknek az ő Generál *Charettéhez* való bizodalmak, és hívségek, meg lehet abból a' feleletből itélni, a' mellyet az őket békefségre hívó Respublicánus vezéreknek adtanak: — „Mi (úgy mondanak ők) csak arra fogjuk magunkat bizni, a' mit a' mi Vezérünk *Charette* jónak itél. Mi ő nálla nélkül semmit sem tsinalunk. Ő minket a' mi fzerentsétlenfégeinkben, el nem hagyott: tehát már most mi se válunk-el tőlle. „

A' *Bresti* Frantzia nagy hajós sereg, 3 hadakozó hajója el-süjvedvén, a' kikötő-helybe véletlenül vízfzra evezett. Az el-süjvedett hajókról csak az emberek tartattathattak-meg, minden egyéb a' tenger prédájává lett. Már most a' hajós tiszteknek tudatlanságában kerestetik a' hiba, a' kik azzal vádoltatnak, hogy többire még mind a' *Roberspíer*' Systemájához tartozó emberek lettenek vólna, és csak ezen pártnak részre hajló kedvezésből, s-nevezetesen a' *Roberspíer*' pártja által *Brestben* hatalmaskadott Revolutziós igazgató Commissiónak ajánlásából, jutottanak vólt azokra a' hivatalokra, a' mellyekhez nem értettenek. — Elég hozzá, hogy már a' kár meg van, — kereshetik az Urát. Ez fzerént már 6 nagy hadakozó Frantzia hajókat temetett-el néhány hónapoknak le-folyta alatt a' tenger. —

Á n g l i a.

Már látszóképpen ez az *Ártikulus* is bé kezd jöni ismét az ujjság-levelekbe. Nagy szükségünk is volt már rá. — A' *Hollandiai* Helytartó familiáról már egészen bizonyos, hogy *Angliába* szerentsésen által érkezett, és az *Anglus* néptől különös örömmel fogadtatott. A' lovai a' szekeriből ki-fogattattak, és a' nép által vonattattak. — A' hadról és békeférségről való vetélkedések folynak a' *Parlamentomnak* mind két Házaiban: de még eddig a' *Pitt* javaslása állott-meg a' hadnak folytatása felől. — *Pitt* már most a' 100 ezer hajós legények helyett, 120 ezeret kíván a' *Parlamentomtól*. *Fox* azt erősití, hogy 120 ezer nem elég, hanem 150 ezer kívántatik. *Foxnak* ezen vélekedéséből némellyek azt akarják észre venni, hogy talán a' *Ministeriomba* való bé-lépéshez közelget. s. a. t.

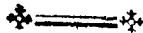
Helvétzia.

A *Báseli* békeférséges *Traktálásokról* szolló hírek, még máig is olyan külömb-külob-félék és egymást nyakon tsapdosók, valamint eddig voltak. Némellyeknek vélekedések szerént már az elő punktumoknak formálásaik vagynak munkában, és némelly *Biztosoknak* tellyes hatalmakról szolló leveleik, már egymás között által tserélödvé is mondatnak lenni. Mások ellenben azt erősitik, hogy, a' *Frantzia* Követ *Barthelémy*, éppen el-fogadhatatlan fel-tételeket mozgatván a' *Német* birodalomra nézve, és a' békeférségről való beszédbe *Lengyel* országot is bé-vonván, ezek miatt egészen félbe szakasztódott a' *Traktálás*. — E' mellett, nagyon magához vonta a' figyelmetefséget annak a' *Sieyes* nevü volt Abbásnak a' beszédgye, mellynek ő ezt a' nevet adta: „*Europa*, a' *Békeférségre* nézve: melly a' *Jakobinusoknak* el-ozlattotások után, a' *Frantzia* *Respublikának* 3-dik esztendejében, *Frimair* hónapnak 12-dikén a' titkos *Revolutzionális* *Commisszióban* mondatott-el; és a' melly az után ki-nyomtattatván, el-szélelesztődött, s-a' mellyben azok a' békeférséges fel-tételek, a' mellyeket *Frantzia* ország kíván, így irattatnak-le: — „

„1) Minden féle országlás-formát, a' mellyet a' Frantzia nép magának adni fog, akár milyen legyen az, és akár melly névvel neveztesék; így szintén mind azokat a' változásokat, mellyeket a' Frantzia nép, most vagy ez után, a' maga Vallásában, Törvényeiben, és Társasági Constitutziójában, tenni fog, a' Hatalmafságok előre ismerjék-meg. Hasonlót ígér a' Frantzia nép is, minden Nemzeteknek és Országlószékeknek, most és mind örökké.

„2) Hasonló módon, egyik Nemzet is, midőn a' másik valami változást tesz, ha csak ezen Nemzetnek okosabb és nagyobb része által arra nem kérettetik, magát annak dolgába, sem titkon se nyilván, se erőszak se Kabala által, belé ne avassza. Mert egy népnek és egy Hatalmafságnak fintsen az a' jussa, hogy a' másiknak a' maga boldogságára szükséges eszközeit, meg-akadályoztathassa, vagy a' másikat azokért meg-támodgya. A' Frantziákkal háboruba elegyedve lévő Hatalmafságok tehát, a' tölle most bé-vézetett Respublikai országlás-formát, mindaddig, míg ezt a' Frantzia nép maga-magának megtartani akarja, ismerjék-meg, és tegyenek ígéretet a' felől, hogy a' Frantzia népet, ezért, vagy más egyéb e'-féle változtatásért soha haddal meg támogni nem fogják. Hasonlót tsekekeznek a' Frantzia nép is, és minden más nemzeteknek országlása-formáját, akár *Monarchica*, akár *Aristocratica*, akár *Democratica*, akár más féle legyen az, meg-ismeri, és ígéri, hogy soha magát, akár mi némű történhető változások alkalmatosságával, sem erő sem ravaszság által, sem titkon sem nyilván, abba belé nem avattya, ha csak annak a' nemzetnek nagyobb és erősebb részétől arra nem kérettetik.

„3) Az *Anglia* által el-foglaltott minden Frantzia uradalmak, mint *Corsica* és a' *Napkeleti s-Napnyugoti* szigetek, visszfa adattatván, Frantzia országgal ismét egyesitteszenek. Ellenben Frantzia ország is, *Avéniót* és az *Alpesekkel* határos régi *Szavojai* Departamentumokat, a' mellyek Frantzia országhoz még az ő *Déli* részeiben uralkodott leg hevesebb támódások alatt is hivséggel víveltettek, ki-véve, minden *Spanyol* és *Mosz* országokban el-foglált egyéb tartományokat,

a' magok törvényes Uraiknak vizsgálja botsát, és feregeit nem csak ezekből, hanem a' *Rénus* és a' tenger között fekvő minden más tartományokból is, a' régi Frantzia határokra, vizsgálja vonnya. Hanem

„4) Szer: a' *Rénus* és a' tenger között lévő minden tartományok tartás-meg azt a' just, hogy magoknak olyan ország-lás-formát választassanak, a' milyen nékiek tettik, a' hadakozó Felek pedig, hogy ezen tartományok a' magok választásokban annál szabadabbak lehessenek, a' szomszédból a' magok fegyveres feregeiket távoztassák-el.

„5) A' *Rénus*, *Mosella*, és *Mosa* vizein való hajózás minden nemzeteknek vám nélkül szabad legyen.

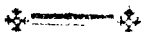
„6) *Spanyol* ország, *Sárdinia*, *Neápolis*, *Anglia*, és *Hollandia*, a' Frantzia *Emigránsok*at magokhoz fogadják-bé, és a' hozzájuk futóknak adgyanak ételmet és foglalatóságot. Azonban, ha némelyek az *Emigránsok* közzül olyan észesek találának lenni, hogy kívánságaikat a' mostani idő-beli környüállásokhoz képeft valá botsátának, és halgatag kívánságaikrol le-hagynának: ebben a' történetben a' Respublika nékiek, *Corsica* szigetét mutassa-kimenedék kellyül, és ekkor ezen szigethez való jussárol mondgyon is le. *Corsika* szigete ebben a' történetben, egy magában fenn-álló Státust formáljon, és akar új Constituziót tsinálván, akar a' mostanit megtartván, adgya magát *Sárdiniának* oltalma alá; hanem a' Frantzia hajóknak örök időkre egy szabad kikötő-hellyet engedgyen.

Magyar Ország.

Kassa, *Februarius*' 16-dikán. Ezen szabad Királyi Városnak ö Felségétől az a' kegyelmes engedelem adattatván, hogy a' Magistrátust Királyi Biztos nélkül restaurálhassa, e' folyó hónapnak 9-dik napján, minekutánna a' Sz. Lélek segítségül hivattott, leg-elébb is a' Községben lévő üres helyekre *Boros Dániel*, és *Pajerle* Urak választattak; más nap az az 10-dikben az al: (subalternus) Tifzfégekre volt a' választás, és többnyire a' régiek hagyattatván meg, 11-dikben a' régi Bíró, *Stehovits István*; és Pólgár-

meiler *Bányai Mihály* Urak, mind ketten Katolikusok, meg-hagyattattak ditséretesen viselt hivataljaikban, ugyan az Nap' a' *Bíró* Ur, a' hajdani szokás szerént, dob s-trombita szó között háromszor emeltetett-fel a' *Parochiale Templom* előtt. Az eddig vólt *Tribunus Plebis*, *Polinszki János* Ur Tanátsbélivé lett, helyébe pedig *Herke* Ur választatott köz akarattal. — T. N. Abauj-Vármegyének e' hónap kezdetén itten tartatott *Közönséges Gyűlésében* el-végeztetett, hogy Felsőges Urunknak kegyelmes rendeléséhez képest *Katonák* szedettefsenek, melly végre már mind az öt járásokban ki is állottak a' N. Vármegye *Verbungjai*, és fikerefsen folytatják kötelefségeket. A' több körül belől fekvő T. N. Vármegyék is hasonló képen mindent el-követnek, hogy ő Felsőgének kegyelmes akarója hathatófsan tellyesíttessen, és ha az egész Hazában illy hazafiui tüzzel fog ez a' munka folytattatni, reményelni lehet, hogy feregeink fok ezer friss *Katonákkal* fognak szaporodni. A' mi rettenetes nagy havunk olly hirtelen kezdett el-múlni, a' maint jött, mert a' tartós hideg után e' hónap' 9-dikén a' idő engedni kezdvén, az utak igen levelek lettek, le-hömpörgöttek a' hó halmok a' hazak' tetejeiről, mellyek ha valakit utól érhetek, jól föbe ütöttek, és az útszákon való járást veszedelmessé tették annyira, hogy még az útiza-taposók is jónak találták magokat az ő unalmas hajlékjaikba reterirozni. Tegnap azonban a' hideg fel-szelek ismét meg-fagylalták a' hó vizet, es már a' fétálás is alkalmatosabb. — A' búzának az árra naponként fellyebb, és nem alább megyen, de azért a' kinek pénze van, nem panaszolhat a' szük idő ellen. Minthogy a' bőjti elefség, de kivált a' tyúk-mony, igen drága, az idén szabad egész fekete *Vasárnapig* húlt ennünk a' *szere-dát*, a' *szombattal*, és *péntekkel* ki-véve.

A' *Fársáng*' farka mindenütt *Vigan* folyik, és az idén is tsak annyit tántzol, a' ki azt szereti, mint más esztendőekben, hanem hónap után lévén az erszénynek köfszönféges *revíziója*, a' *Hivek* között elegen lesznek ollyanok, a' kik írva fognak az el múlt *fársángi* napokra visszfa tekinteni.

T u d ó s í t á s .

Mihellyt *Ladvoeat Historiæ Dictionariumának* Magyar Fordítása a' Bétsi Censuránál ezen helyben hagyáfsal: *Opus præclarum & Litteraturam Hungaricam mitifice illustraturum admittitur*, hozzám vizslya küldtetett, annak nyomtattatásához azonnal hozzá kezdettem, és az Első Darab már a' Sajtó alól ki-jött. Hogy ezen külömben a' Túdós világ előtt eléggé esmeretes és szükséges könyv mit foglaljon magában, azok is előre tudhafsák, a' kik előtt még eddig esmeretlen vólt, imé az egész titulusa: *Ladvoeat Apátornak Historiæ Dictionariuma, mellyben a' Pátriarcháknak, Tsászároknak, Királyoknak, Fejedelmeknek, Hadi-Vezéreknek, Vitézeknek, Pogány Isteneknek, Hérosoknak, Pápáknak, Ekklesiái-Atyáknak, Püspököknek, Ersekeknek, Cárdinálisoknak, Szenteknek, Historicusoknak, Poétáknak, Orátoroknak, Theologusoknak, I. Ctusoknak, Medicusoknak, Musicusoknak s-a' t. Egy szóval, minden féle Mesterségben Hires embereknek Életek és Irásaik elő adattatnak. Magyar nyelvre fordította és az 1795 esztendeig élt nevezetes embereknek életekkel s-munkáikkal meg bővitve ki adta Mindszenti Sámuel. Komáromban 1795 in 8 Majori. Az egész munka 7 vagy 8 Darabból fog állani. Miket tselekedtem légyen a' Fordításban, azt a' munka előtt lejendő Előljáró Beszédben meg fogom mondani: most tsak e' kettőt emlitem. — 1) A' Magyar fordítás mind a' Frantzia originálisnál, mind a' Német Fordításnál tökéletesebb. Az Originálisnál azért; mert annál ez újabb lévén sokkal bővebb: a' Németnél pedig azért; mert annak már két Continuációja lévén, az Articulusokat, három felé kell keresni. De a' Magyar Fordításban ez az alkalmatlanság nints. Mert az újabb Articulusok a' mint rendszerént következnek a' régiek közé vagynak elegyítve. Tsak az első Darabban, melly az Alphabetumnak A. — B. betűjéből áll 1500 ujj Articulusnál sokkal többel vagyon bővitve. — 2) A' Magyar *Ladvoeatban* — azon Articulusokban, mellyek a.*

Religiót illetik a' Magyar Bourghont gyakran citálom: azért, mert a' mi amabban igen röviden vagyok le írva, ebben elég bővön meg lehet találni. Hazafijúi igyekezetemnek leg nemesebb jutalma az lesz, ha a' Magyar *Ladvocat* is meg nyerheti a' Publicumtól azt a' kedvességet, melyet a' Magyar *Brougthon* talált, melly munkámnak leg főbb koronája az, hogy miheltyt az a' *Londoni* Királyi Tudós Társasághoz *Ángliába* el-érkezett, azonnal a' nevezett Társaságnak meg egyezésével annak Nagy Méltóságú Präsidensének rendelése szerént, az Társaság' Secretáriusa *T. W. Wrichte* Ur Apr. 7-dikén 1794 egy kedves Levelet küldött hozzám, a' mellyben függő petsétnek tzimere egy korona felett égő lámpás ezen felül irással: *Non exstingvetur*. A' *Ladvocat* kézzen lévő Első Darabjának az árra 1 Rforint és 30 kr: de tsak azoknak, kik az Első Darabnak árrával együtt a' Masodik Darabért is az 1. Rforintot és 30 kr előre le tézlik. — Különbén mind az Első mind a' Masodik Darabnak az árra 2 Rforint. — A' Masodik Darab is már Sajtó alatt vagon, a' C. D. E. F. Alfabétumokat foglalja magában: a' jövő János fő vételi *Pesti* vásárra-el készül. *Ladvocat*ot el-vegezvén *Vosgien Apátornak Geographiai Dictionariumát* adom ki 4 Darabban a' mai időhöz alkalmaztatva. A' mint máskor-is emlitettem, az *Anglusok Senecájoknak a' Norwicken Püspöknek Hallnak a' Bibliai Historiára való Elmélkedései* is már régen visszfa jöttek hozzám a' *B... Censuráról*. 4 Darabban.

Ladvocatnak Historiai Dictionariumát és *Brougthonnak Religioi Lexiconát* lehet találni.

Ó-Budán *Kis István* Könyvkötő Úrnál

Debretzenben vásári alkalmatosságokkal ugyan azon Ó-Budai *Kis István* Compactor Úrnál, a' kinél azon a' részen *Subscribált* Urak-is a' magok *Exempláraikat* kezekhez vehetik.

Lofsontzon *T. Farkas István* Professor

Posonyban *Weber Simon Péter* Typographus

Győrött *Müller Ferentz* Könyv áros Úrnaknál

A' Jászfágban Kis Éren T. Hetényi István N.
Jász Megyének Esküttjénél.

Pesten Weingand János Mihály Könyvárós
Úrnál.

Erdélyben Kolosváratt T. Szathmári Pap Mi-
hály Professor. Úrnál.

Komáromban a' Weinmüller Úr Typographiá-
jában.

Kassán T. Mihály Kovács István Ref. Prédikátor
Úrnál.

Mindszenti Sámuel. — Rév-Komá-
romban Fébr. 25-dikén 1795.

2) Uránianknak 3-dik Köttetje kevés idő, múlva ki-kerül a' Sajtó alól. Tulajdon Költségünkkel fizettyük annak Nyomtatását, mert, nem tsak hogy *Prænumeránsaink* előre nem fizettek a' 3-dik Kötetre; de még azok közül is, a' kik 2 első Köttetjeinket kívánták, és Kezekhez vették, soka hátra vagynak a' fizetéssel. Arra, hogy előre fizessen, senkit sem kötelezhetünk, de hogy meg-vett Nyomtatványainknak ára bé-küldettefsen, a' Betsület, és szoros igazság kívánnyák. Megígértük, hogy 4 Kötetet, minden esetre ki-adunk, és meg is álljuk Szavunkat, el lévén arra szánva, hogy azután a' mi Irásunk is, a' jobb *Magyar Munkák* — a' *Mindenes Gyűjtemény*, *Muzeum*, és *Orfeus*, forsára jut. Legalább fel marad szent Szándékunknak jutalmául, az a' Meggyőződésünk, hogy egyenes Szívvel igyekeztünk Litteratúránk' Elő-mozdításában, és Kárt is szenvedtünk mellette. Reméllyük, hogy a' jövő Nyom igazságosabb létzen Emlékezetünk eránt, és azon jó szívű Polgártársaink közzé számlál bennünket, a' kiket nem rettentett-el a' *Magyarnak Nyelvéhez való Hirdesége*, és — irni mertek.

Az Uránia Ki-adóji.

A' K. M. Testörző seregéből azon *Csemez* és *Ordodi* nevű két Al-Hadnagyokra, a' kik által ugyan tsak ezen Test-Örző seregnél szolgált Kapitány *Véghellyi* megölettetett, tegnap előtt reggel az a' sententzia olvasaték-fel, hogy a' jövő Tsötörtökön, előbb *Ordodi* és az után *Csemez*, akasztatsanak-fel.